

EDITORIAL

L'amo catala t'ha donat un nom

A finals dels anys 70 tingue un gran exit una serie de televisio titulada **Roots (Raïces, en castella)**. El protagoniste inicial es **Kunta Kinte**, un negre que es capturat en **Africa** i dut a **Estats Units**, a on es venut com a esclau. Lo primer que fan els seus amos es assignar-li un nou nom: **Toby**. Ell se nega a acceptar-lo, per lo que es nugat i cinglat. El capataç li diu: "El teu nom es Toby, pero vullc sentir-te dir-ho. ¿Cóm te diuen?" I ell respon: "Kunta Kinte". Cinglada. "Quan l'amo te done alguna cosa, has de prendre-la, i t'ha donat un nom. Es un nom bonico: Toby. I te nomenaras aixina fins al dia en que muigues. ¿Cóm te diuen?" I continuen assotant-lo fins que, derrotat, ha d'acceptar: "El meu nom es Toby".

No hi ha cap rao filologica, absolutament cap, cap, per a que **Valencia**, pronunciat de sempre en la e tancada: **València**, s'escriga oberta: "**València**". L'unica rao es que els nostres amos nos han posat este nom i quan els nostres amos nos donen alguna cosa, hem d'acceptar-la. Pero com els valencians nos resistim a assumir-ho, venen les cinglades. I lo pijor es que estes no les donen els amos, sino uns atres esclaus que tenen tan assumida la seua condicio que fan a gust de bochins del seu propi poble.

Cinglada: El **Consell Valencià de Cultura (CVC)** nos acusa de tindre motivacions politiques. En *elDiario.es* titulen: "La presidenta del Consell Valencià de Cultura considera que el cambio en el topónimo de Valencia es un tema 'politico'" (*eldiario.es*, 25-09-23).

Cinglada: Les **universitats valencianes** nos acusen de provocar una fractura per caprig. En *el Levante* se pot llegir que, segons "El Instituto Interuniversitario de Filología Valenciana (IIFV) (...) alterarlo sin criterios filológicos consolidados supone una fractura cultural y lingüística que no tiene justificación alguna". (*levantemv.com*, 30-07-25).

Cinglada: La **AVLI** diu que els valencians som uns ignorants en la nostra propia llengua. *El Mundo* cita el dictamen de la AVLI: "València es 'la forma correcta, adecuada e históricamente justificada'" (*elmundo.es*, 02-03-26).

I aixina u darrere de l'atre.

En el cinisme com a bandera, el **CVC** s'atreveix a dir que defenem el toponim per causes politiques. Perque, clar, impondre la forma catalana –de fet, substituir el valencià sancer pel catala– com s'està fent, no obediex a raons politiques; ni tampoc son raons politiques les que duen a les administracions catalanes a invertir millons d'euros en Valencia. *The Objective* titula: "Cataluña inyecta nueve millones desde 2020 para el pancatalanismo en Valencia" (*theobjective.com*, 27-03-27). No, qué va,

els catalans estan reblint en euros als **pancatalanistes** valencians perque nos volen molt, no perque han de mantindre una ret clientelar que treballe sense descans en el seu projecte de construccio dels "**països catalans**".

De les **universitats** no se pensen que venen raonaments manco falaços. En la noticia se diu: "el topónimo forma parte (...) de la identidad colectiva del pueblo valenciano". ¿Des de quan el toponim "València" forma part de l'identitat colectiva del poble valencià? Si precisament es un toponim importat de **Catalunya** i el fet de que els politics actuals, **PP** i **VOX**, se manifesten en contra es perque saben que això es lo que vol el poble. ¡Ah, no!, que quan estos sectaris parlen del poble, parlen nomes dels que son catalanistes; els que no estan en la seua llinea son poc mes que ganado.

I en la **AVLI** tenen la barra de dir que es la forma "históricamente justificada". Aci els ha fallat la coordinacio **intrapanca**. En l'articul citat de les universitats, el del *Levante*, se llig: "Entre los principales argumentos que expone el documento aprobado por el máximo órgano del IIFV destaca el peso de la **tradición escrita**, que se remonta al menos a las **Normas de Castelló** de 1932". S'enten que l'unica historia que conta per ad estos sabuts es la que està vinculada al catalanisme; tot lo demes, lo que no forma part de la seua secta –i això inclou tota l'història anterior a l'aparicio del catalanisme en Valencia– es un error injustificat. L'història sancera del poble valencià ha segut un error.

Pero, ¿per qué eixa obsessio en canviar els noms als esclaus? Mentres continue dient-se Kunta Kinte, seguirà tenint la seua personalitat, continuarà sent la mateixa persona que era quan gojava de llibertat, pero immers en una nova circumstancia, que es l'esclavitut. Canviar-los el nom servix per a que assumixquen que ya no son la mateixa persona, ser esclaus ya no es un fet sobrevingut, es la seua essencia. Els nazis anaven mes llunt i substituïen el nom dels judeus per un numero, per a acabar de llevar-los qualsevol rastre d'humanitat.

D'igual manera s'enten eixa absurda obcecacio en impondre el toponim en catala. Els esclaus valencians hem d'assumir que no som un poble lliure i que aço no es una circumstancia passagera. A partir d'ara, la nostra essencia es la sumissio completa a Catalunya. Si l'amo catala nos diu "València", aixina hem de dir-nos. (Perque això de que s'escriga oberta pero se pronuncie tancada es una magancha que nomes pot convencer als mes ingenus).

Eixes cinglades han pogut forçar l'esperit dels mes debils, sobre tot dels chiquets en l'escola, pero no el d'aquells que nos sabem **essencialment i orgullosament valencians**.



LA CITA

Es esclaus feliços son els majors enemics de la llibertat.

Marie von Ebner-Eschenbach

SUMARI

- 1 EDITORIAL: **L'AMO CATALA T'HA DONAT UN NOM**
- 2 FENT MEMORIA: **ELS MAULETS EN LA MEMORIA DELS VALENCIANS**
- 3 JOCS TRADICIONALS (CXIII): **POLICIES I LLADRES**
LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
RESENYA BIBLIOGRAFICA: **EL SANT CÀLIC DE LA CATEDRAL DE VALÈNCIA**
RECONeixIMENT: **JOSEP PEIRÓ BERTOMEU, PREMI LLEALTAT 2026**
- 4 PASSATEMPS
COSES DE TUB: **UNA DE VAQUERS**

ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva,

l'encarregat de la redaccio final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

Els maulets en la memoria dels valencians

Abril nos du als valencianistes el recòrt de la **Batalla d'Almansa** –les conseqüències de la qual encara a tots alcança– i per tant a parlar d'aquells dos bandos en que se dividi la societat valenciana de l'època: **maulets** (partidaris de l'**Archiduc Carles**) i **botiflers** (partidaris del **Borbo Felip d'Anjou**), depenent de per quí prengueren part davant les dos opcions per proveir d'un rei el tro **d'Espanya. Carles II, l'Enchisat** o **Embruixat**, havia mort sense descendència directa, lo que provocà la lluita entre els dos aspirants; un enfrontament que superà l'àmbit espanyol, perquè a la fi era una prova de força entre les potències europees per a posar de manifest el seu poder i control en el continent.

Els valencians patirem les conseqüències d'aquella guerra de **Successio**, en especial els xativins, que veren la seua ciutat arrassada pel foc, però a la fi tots els valencians, puix la victòria del Borbo supongue la perdua dels **Furs** i per tant de la legislació particular que nos feya poble i una societat lliure. La malvolença i ensanyament del monarca, i de la cort que el rodejava, se feren patents quan concedí que uns altres pobles peninsulars que tambe havien pres partit per l'austriac recobraren part de la seua legislació foral, mentre que a nosaltres nos ho negà. I les conseqüències encara duren, puix es en eix encabotament en el que s'amparen els actuals legisladors per a negar-nos la possibilitat de tindre un **Dret Civil** propi, dret del qual els altres gogen des de 1978.

Diverses localitats del Regne tenen dedicats monuments que recorden als maulets, als vençuts, ad aquells que l'Historia posa al costat de la defensa de la foralitat i d'un regim manco absolutista que el que representava el que se coronaria com a **Felip V**. Molts d'estos monuments estan descrits i referenciats en *Els monuments als Maulets en el Regne de València* de **Javier Navarro**, publicat com a numero 1 de la colecció de la nostra associació **Raons del Rogle** l'any 2023.

En el monument de la capital, sobre el que no fa massa temps se publicà alguna notícia que parlava de desconfigurar-lo, hem de dir que se decidí la seua construcció en l'època en que l'**Ajuntament de València** era cogovernat pel **Partido Popular** i per **Unio Valenciana**. L'idea i l'iniciativa d'este monument parti de la regidora d'Educació, Acció Cultural i Patrimoni Històric en aquell govern de coalició, la valencianista **M^a Dolores García Broch**. La seua moció, presentada al ple municipal el 15 de febrer de 1994, proponia, en acabant del pertinent raonament, que:

“PRIMER: Que s'acorde erigir un monument als maulets, patriotes valencians que perderen sa vida en la defensa del Regne de València, ubicant-lo en l'avinguda del Regne de València

entre els números 71 i 73.

SEGON: Que l'Oficina Tècnica de Monuments determine les característiques generals del monument, procedint-se a la realització d'este per dita oficina.”

La moció fon aprovada per la Comissió de Govern el 8 de febrer de 1994 i la maquinària se posà en marxa el mateix dia. L'Oficina Tècnica de Restauració presentava les corresponents memòries (descriptiva i constructiva), el plec de condicions i la planimetria, tot lo qual firmava l'arquitecte tècnic **Vicent E. Galiana Miguel**.

Les característiques del monument en la Memòria Descriptiva se definien aixina (traduïm al valencià): L'estela es un bloc de pedra rectangular, treballada de cantereria en algunes cares i aristes. De dimensions 1,29 m d'ample frontal per 0,30 de grossària i 2 m d'altura, i anirà empotrada... en un basament de pedra de la mateixa qualitat... En l'exterior de la font en un traçat semicircular i en zona ajardinada, se dispondrà una vegada restaurades, cinc



MONUMENT EN L'AVINGUDA REGNE DE VALÈNCIA. VALÈNCIA CIUTAT

columnes octogonals de pedra calça de 3,58 m d'altura aproximadament enclavada sobre cimentació de formigó prèviament definides...”. El text que s'havia de gravar aniria encapçalat per una **Real Senyera** i vorejat per branques de llorer, un altre símbol de realia des de temps de grecs i romans. Relaciona el fet i diu: “València Cap i Casal del Regne als Maulets, patriotes valencians que defenieren les llibertats nacionals del Regne de València en la Guerra de Successio. 25 d'abril de 1994”.

La que fon regidora i auspiciadora del monument ha escrit respecte de la significació del monument i el seu emplaçament:

“Recordem que en temps dels reis araps aquell immens espai fon la **Russafa**, la fèrtil terra elegida a on s'establiren els jardins del palau real d'estiu dels reis, enmig d'una horta uberrima i exuberant, per tant el monument que volia erigir, estava, està, simbòlicament sobre lo que queda de la verda terra fèrta que fon horta valenciana. I el significat de l'aigua en moviment d'una fonteta, uns chorros d'aigua clara, representen la frescura d'un terreny ple de vida i recorden que possiblement en el primer escut de la ciutat de València està present l'element líquid.

El bloc de pedra treballada instal·lat en el centre duria la llegenda que ya s'ha indicat. A la dreta del monument petreu una centenària olivera, u dels arbres mes llongs, resistents i fructífers, símbol de la resistència al pas del temps i de la de les gents valencianes i símbol de sa consciència identitària, i a l'esquerra, cinc enormes columnes blanques que representen els deu símbols (dos per columna) del protocol nobiliari que te la **Ciutat**, cap del **Regne de València**, i que compartix en la Real Senyera: molt noble, il·lustre, egregia, magnífica, insigne, inclita, magnànima, fidel, coronada i dos voltes lleal”.



INSTANT DE L'HOMENAJE ALS MAULETS DE 2024. ORGANISAT PEL GAV (27-4-24)

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusió ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosatres. Tambe pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarem a casa tots els números que es publiquen durant l'any. I si tens

voluntat de fer alguna puntual aportació econòmica, tambe te quedariem molt agrats. El nostre número de conte, en **Caixa Popular**, es:

ES52 3159 0018 1926 1586 4721

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llobart**
Twitter: **@rogleconstanti**

Tots els exemplars editats fins ara estan en: **www.rogleconstantilllobart.com**

Policies i lladres

Possiblement es este un joc molt repetit en tots els pobles i carrers del món i no volia que se quedara per comentar. Segur que hi ha moltes versions i variants. En este cas, omplia de rialles les nits de l'estiu sense necessitat de crear o dur cap de material.

Se pot jugar en un espai delimitat o per tot el carrer o camp, però es més divertit si hi ha llocs per a amagar-se. Podien jugar tants com vullgueren, sempre en número par més l'amo que dirigeix el joc; per lo manco, mínim cinc.

En terra es marquen dos redolins o quadros allunxats l'u de l'atre; seran: la casa dels lladres i la preso.

Tots d'esquenes, l'amo va senyalant lladres o policies alternativament.

Quan es dona la senyal de començar, els policies han d'intentar atrapar als lladres, que s'amagaran o fugiran per a evitar-ho. Els lladres tenen una casa comuna en la que poden entrar per a evitar ser detinguts i en la qual els policies no poden entrar.

Si un policia atrapa a un lladre, ha de portar-lo de la ma a la preso. Els altres lladres tractaran de salvar-lo pegant-li en la ma i cridant: "¡Lliure!", mentre els policies faran per evitar-ho impedit que s'acosten i aprofitant per a detindre'n a uns altres.

Per a lliberar als companys que ja estiguen en la preso, també han de tocar-lo en la ma, evitant ser detinguts i sense chafar dins de l'habitacul. Si, quan algu es salvat, els demes lladres estan agarrats de les mans, poden eixir tots.

L'amo haurà determinat previament quants poden estar dins de la preso per a que no se junten massa lladres, i no poden entrar-ne mes llevat que algun atre siga lliberat, lo que complica el joc. Quan la preso estiga plena i un policia duga un detingut, no podra tancar-lo, i aixina haurà de correr a detindre'n mes sense soltar de la ma al que no ha pogut empresonar i que pot ser lliberat si es tocat per un atre lladre. Sempre recordant que ningu pot invadir casa o preso dels altres, ni chafar els llimits.

El joc acaba quan tots els lladres estiguen detinguts. En cas de voler continuar jugant, ara es canvien les tornes, es dir, que els que eren polis ara son cacos; i se pot canviar d'amo, be per sorteig, be per eleccio. L'amo te la potestat de dirigir el joc, o parar-lo si se cometen faltes o trampes.



CHIQUETS VALENCIANS,
D'ENRIQUE GARCÍA
CARRILERO

RESENYA BIBLIOGRAFICA

J.B.A.

Rodríguez Almenar, Jorge Manuel

El Sant Càlic de la catedral de València

Edita: Mosseguello en la col·laboració del Rogle Constanti Llombart, 2026 (123 pàgines)



L'autor, llicenciat en Dret i doctor en Història de l'Art, estudia el **Sant Càlic de la catedral de València** des de tres plans: l'entorn artístic, l'arqueologia de la peça i la cadena històrica de la seua transmissió.

Describeix el càlic com un conjunt: la copa superior, tallada en àgata, la tipologia i datació de la qual (entre època helenística tardana i el segle I) la fan compatible en una copa de benedicció usada en la pasqua jueua; la tassa recipient inferior, afegida més tart per a formar un suport; i el relicari migeval en anses i nuc.

A partir de detalls evangèlics —el criat en un cànter, la sala alta i amoblada— se perfila un cenàcul que perteneixeria a una família acomodada de **Jerusalem**, tal volta la de **sant Marc**.

La tradició vincula l'objecte en **sant Llorenç**, el seu enviament a **Osca** i la seua custòdia en refugis i monasteris aragonesos (Yebra, Siresa, Sant Joan de la Peña...), fins al seu trasllat a la cort d'**Aragó** i més tart a la de **València**, a on quedà documentat, i a on la relíquia ha segut venerada des de llavors.

També contrasta els relats migevals del Grial en documents de l'època per a separar mit i evidència.

La publicació inclou un pròlec del canonge custodi de la sagrada peça en el qual destaca, del conjunt del treball, el rigor en que es tracta i la possibilitat que ofereix per a conèixer i posar en valor una de les relíquies més importants per a la cristiandat, joia excepcional que es conserva en València.

ACTIVITATS CULTURALS

ABRIL DE 2026

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

ACPB (Associació Cultural Poble de Benimaclet)

pobledebenimaclet.blogspot.com

Facebook: Poble de Benimaclet

GAV (Grup d'Acció Valencianista)

C/ Julià Peña, 3. 46018 València C.

info@grupdacciovalencianista.com

Tel: 963 41 22 22

LRP (Lo Rat Penat)

C/ Trinquet de Cavallers, 9. 46003 València C.

Tel: 963 91 09 92 // www.loratpenat.org

secretaria@loratpenat.org

Rogle

Vore informació de contacte en pàgina 2.

1 Abr (dimecres). 20 h. Seu de LRP.

PRESENTACIÓ DE LLIBRE

Jorge Manuel Rodríguez Almenar: *El Sant Càlic de la catedral de València*.

Organisa: Rogle Constanti Llombart.

+Info: **Rogle, LRP**

25 Abr (dissabte) 12:00 h. Monument als Maulets. Av. Regne de València, a l'altura del número 71. València C.

COMMEMORACIÓ DEL 25 D'ABRIL
Parlament i ofrena floral.

A les 14:00 h. paella de germanor en la seu del GAV. (Es precis apuntar-se).

+Info: **GAV**

Convocats els:

VI JOCS FLORALS DE BENIMACLET.

S'admetran treballs fins al 30 de maig de 2026 en la direcció:

benimacleters@gmail.com

+Info: **ACPB**, jocsfloralsdebenimaclet.blogspot.com

RECONeixIMENT

Josep Peiró Bertomeu,
premi Llealtat 2026

El nostre vicepresident **Josep Peiró i Bertomeu** ha segut distinguit en el premi **Llealtat 2026**, el guardo que otorga anualment el **Grup d'Acció Valencianista**, en el qual se reconeix la trajectoria valencianista d'una persona, però de manera especial la fidelitat demostrada en la defensa de la llengua i cultura valencianes.

Des del **Rogle Constanti Llombart** nos congratulem d'este reconeixement, que considerem mes que mereixut. Vaja per davant la nostra felicitació i el nostre desig d'acompanyar-lo en l'acte d'entrega del premi que es te previst realitzar en el transcurs d'un sopar el 13 de juny.

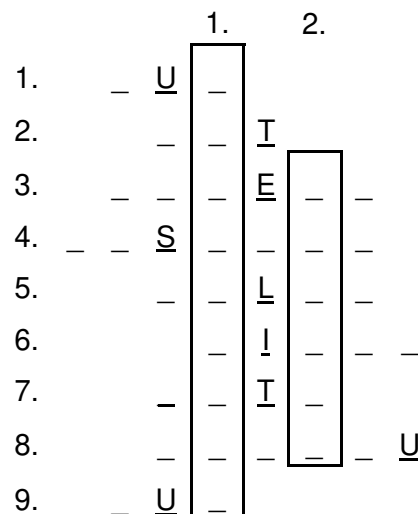
Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.

1. Olor forta, molt desagradable i penetrant. Pudentor. Emanacio que se despren d'una mala combustio o d'una fermentacio.
2. En la tradicio classica, força desconeguda que actua sobre els deus, els homens i els successos. Desti inevitable.
3. Orla sobreposada o teixida que es posa a la vora d'una tela, com per eixemple, en mocadors, cortines, faldes, etc. Dibuix que consistix en algu o alguns elements decoratius que se repeteixen en enrajolats, parets, paviments, etc.
4. Luxos, ric, magnific, ostentos.
5. Canya de diferents cereals o llegums, una vegada seca i separada del gra.
6. Secret que es guarda d'alguna cosa. Silenci cautelos i prudent.
7. Veu que s'utilisa repetidament i en plural per a cridar a les gallines.
8. Orgue buit de les femelles dels mamifers a on es desenrolla el feto abans del part.
9. Norma o llei que se dona a un territori.

La solucio a peu de pagina.

PARAULES VERTICALS

1. Imaginar, somiar, deixar lliure la fantasia.
2. Divertir-se, entreindre's de forma agradable, estar ocios.



COSES DE TUB

Una de vaquers

Si fem un eixerici retrospectiu mirant en els nostres recòrts mes antics, estic segur que a banda de caure-nos alguna llagrimeta rememorant moments i persones que ya no estan en nosatres, en l'orgull que supon saber d'a on venim, agarrariem la força i velocitat necessaries per a ajudar a salvar la nostra llengua valenciana de la suplantacio catalana que està patint en escoles i institucions politicorruptes, i ho fariem tan a pressa com corren els cavalls en les pelicules dels nostres mes bonicos recòrts, com ho feyen en...

Una de vaquers

Recorde que hi hague un temps en el qual els chiquets podien eixir a jugar tranquils pel carrer, un temps en el que no existia internet ni els movils, un temps en el que, per a jugar i passar-ho be, els mes menuts havien de tirar d'imaginacio, un temps a on els joguets no deixaven de ser tan senzills com coches de plastic, nines,

balons, soldadets, pistoles i rifles a on els tirs acabaven fent-se en la boca: ta-ta-ta, tinyau, tinyau...

En fi, un temps dificil d'entendre per a les joves generacions de hui



en dia i que forma part, ni mes ni manco, de la seqüencia natural de l'evolucio del ser huma...

Aquella vesprada d'estiu els tres cosins se n'anaren a prendre el bany al

riu que passava prop de la casa d'u d'ells.

En les ganes d'aplegar pronte, en conte d'anar pel camí decidiren anar travessant pels bancals seguint la sequia.

Miquel, el menut dels tres, anava jugant en un vaquer a cavall aprofitant la vora de la sequia i fent el soroll en la boca, immers en el joc que la seua imaginacio li manava...

De sobte, de la sequia els va eixir una serp dirigint-se cap ad ells, a lo que estos, al crit de "iiOstres, una serp!! iiMone!!", pegaren a fugir els tres per a on havien vingut, corrent en la que segur seria la carrera mes rapida de les seues vides, sense mirar arriere i alçant la pols dels bancals; pareixia que allo fora tret d'una peli-cula, sense dubte...

Una de vaquers.

Josep Martínez "Tub"
cosesdetubblog.blogspot.com

Solucio:

Verticals: 1. FANTASIAR 2. FOLGAR
1. TUF 2. FAT 3. SENEFA 4. FASTUOS 5. PALLA 6. SIGIL 7. TITA 8. MATRIU 9. FUR

I RECORDA...La nostra primera paraula es **fantasiar**. L'accio i efecte de fantasiar es un **fantasiieg**. La **fantasia** es la facultat que tenen les persones per a representar mentalment o imaginar qualsevol cosa o situacio que no està present o no existix. Es **fantasiador** qui fantasia. Allo que està imaginat està **fantasiat**. Es **fantasios** aquell que es deixa dur per una imaginacio sense fonament; somiador. Tambe s'aplica a la persona arrogant, que li agrada presumir. De forma fantasiosa es **fantasiosament**. Eix. *Es tan fantasios que aplega un moment en que confon lo que es real en lo imaginari. / Li agrada fantasiar sobre tot lo que faria si li tocara la loteria.*

La nostra segona paraula es **folgar**. L'accio de folgar o divertir-se es una **folgança**; tambe, descans o parar de treballar. Una **folga** es una diversio o entreteniment; tambe, interrupcio colectiva de l'activitat laboral durant un temps, com a mida de pressio per a reivindicar unes millores laborals o manifestar una protesta. Un **folguiste** es la persona que participa en una folga. **Folguistic** es alguna cosa relativa a la folga o propi d'ella. **Folgat** es que està descansat; tambe, que no ve just, ample. Eix. *Me tem que no van a desconvocar la folga perque les negociacions en la directiva han fracassat. / Des de que està de vacances no fa res de profit, està tot el dia de folgança.*